

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XVIII/22/08
Rady Miejskiej w Mroczy
z dnia 29 lutego 2008

PLAN ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI BIAŁOWIEŻA

Białowieża, styczeń 2007 rok

SPIS TREŚCI

I. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI BIAŁOWIEŻA	3
1. Historia.....	3
2. Położenie.....	3
3. Dostępność komunikacyjna.....	5
4. Liczba ludności.....	5
5. Inwentaryzacja zasobów miejscowości.....	5
5.1. Walory środowiska przyrodniczego.....	6
5.2. Walory środowiska historyczno-kulturowego.....	6
5.3. Imprezy.....	7
5.4. Tereny i obiekty.....	8
5.5. Gospodarka i rolnictwo.....	10
5.6. Ludzie, organizacje społeczne.....	11
6. Jaka jest wieś Białowieża?	11
7. Analiza SWOT.....	12
II. WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI	13
1. Kierunki rozwoju.....	13
2. Priorytetowe przedsięwzięcia.....	13

I. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI BIAŁOWIEŻA

1. Historia

Białowieża jest najstarszą wsią w Gminie Mrocza. Wzmiankowana była już w źródłach w XIII wieku, w 1225r. Wówczas pojawił się taki jej zapis: *loca quo dicuntur Belevese*. W 1859 r. pojawia się nazwa Biała Wieża, później Białowieża.

Posiada nazwę kulturową, komponowaną, pochodzącą od słów: biała i wieża, może strażnicza, raczej z „białego” drewna. Nazwa miejscowości miała też postać Budy - pierwotnych leśnych osad przemysłowych, które po wyeksploatowaniu lasu i przygotowaniu w ten sposób terenu pod uprawę dawały początek osadom wiejskim.

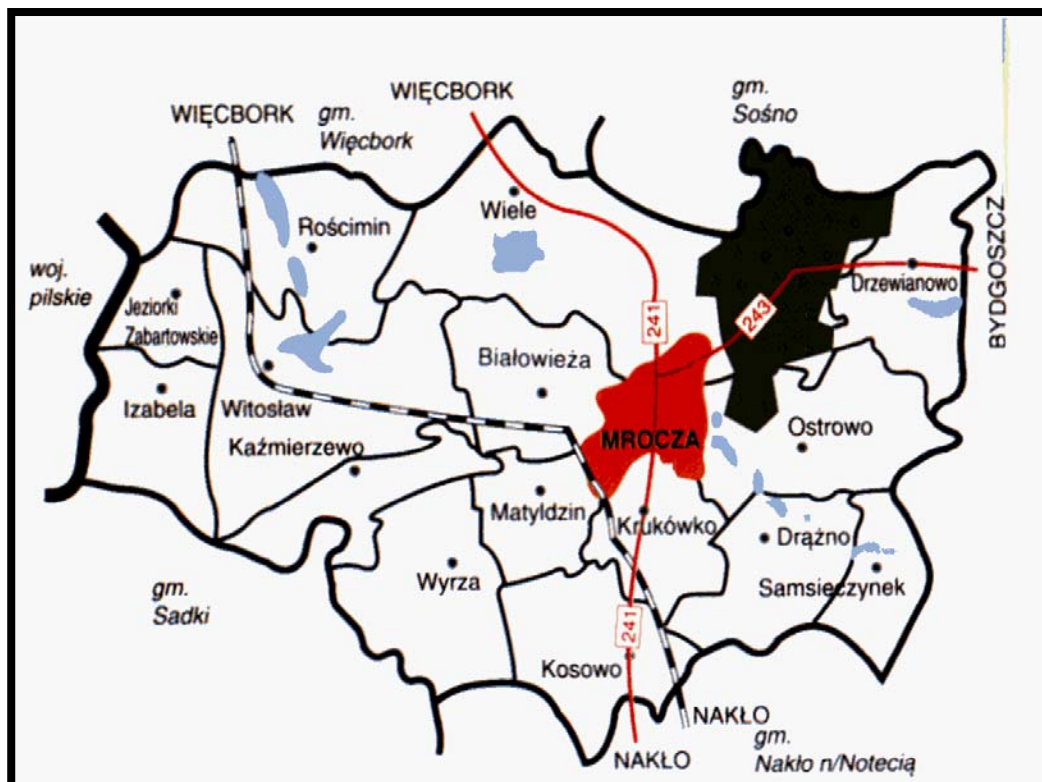
Właściciele: w 1391r. ziemię posiadał Mikołaj Zegarz, w 1453r. Elżbieta wdowa po Piotrze Włósciborskim, w 1456r. Sławobór z Orla. Księgi Grodzkie Nakielskie z lat 1556 i 1595 określają Białowieżę jako pustkowie, czyli *villam deserta*, właścicielami w tym czasie byli Orzelscy. W 1742 r. jako właścicielka pojawia się Teofila Potulicka. W 1823r. majątek Białowieża trafił w ręce rodziny Lehmann. Pruski spis powszechny z 1864r. podawał, że teren ten zamieszkiwało 70 mieszkańców, wymieniono jednego posiadacza ziemskiego, 4 budynki mieszkalne i 12 gospodarczych. W 1881 r. było już 10 domów mieszkalnych i 63 mieszkańców, z czego 44 to ewangelicy, a 19 katolicy. W wyniku parcelacji rolnej w 1925 r. majątek uległ podziałowi, a w 1936r. kolejna parcelacja doprowadziła do przejęcia przez państwo niemal całej Białowieży. Kilkaset hektarów podzielono na małe (ok. 10 ha) zagrody, pobudowano niewielkie drewniane chatki zwane „poniatówkami” oraz drewniane budynki gospodarcze. Część budynków z tamtych czasów przetrwało do dnia dzisiejszego. (*Źródło: Sławomir Łaniecki „Pałace, dwory i folwarki powiatu nakielskiego” 2005r.*)

2. Położenie

Białowieża położona jest w województwie kujawsko - pomorskim, powiecie nakielskim, w zachodniej części gminy Mrocza. Graniczy z takimi sołectwami jak: Wiele, Witosław, Matyldzin. Białowieża graniczy z miastem Mrocza. Dzisiejsze przysiółki: Jadwigowo, Orlinek. Wieś usytuowana jest między dopływami Rokitki z drogą do Łobżenicy w parafii zabartowskiej.

Mapa 1. Położenie Białowieży na tle kraju i województwa.

Mapa 2. Położenie Białowieży w Gminie Mrocza

3. Dostępność komunikacyjna

Miejscowość Białowieża posiada bardzo korzystne połączenie. Przez Białowieżę przebiega droga powiatowa o nawierzchni bitumicznej, relacji Mrocza - Łobzenica. Istotne znaczenie ma również niewielka odległość od miasta Mroczy (3 km) i Nakła n. Not. (15 km) oraz miasta wojewódzkiego - Bydgoszczy (40 km).

Mieszkańcy korzystają z komunikacji zorganizowanej przez PKS i prywatnego przewoźnika (bus). Na granicy wsi przebiega linia kolejowa relacji Oleśnica – Chojnice.

Przez Białowieżę przebiega trasa turystycznego szlaku rowerowego EUROROUTER1, prowadząca znaną z kanału La Manche we Francji do Moskwy.

4. Liczba ludności (stan na 31.12.2007r.)

Nazwa miejscowości	0-5		6-12		13-18		19-60		61-65		Pow. 65		Razem
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M+K
Białowieża	3	6	10	7	3	5	38	35	6	4	6	8	131

5. Inwentaryzacja zasobów miejscowości

5.1. Walory środowiska przyrodniczego

- Rzeka Rokita
- Lasy
- Krajobraz wiejski

Fot. 1. Krajobraz Białowieży

5.2. Walory środowiska historyczno-kulturowego

- Charakterystyczna zabudowa tzw. „poniatówki”

Fot. 2.

Fot. 3.

- Tadeusz Cwynar – artysta ludowy, rzeźbiarz
- Krzyż
- Figura Matki Boskiej

5.3. Imprezy

Mieszkańcy Białowieży organizują różne imprezy okolicznościowe, m.in. Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień Dziecka. Uczestniczą także aktywnie w Dożynkach Gminnych, przygotowują wieńce oraz pieką chleb dożynkowy.

Fot. 4. Dożynki Gminne w Witosławiu 2005r. – wieniec dożynkowy Białowieży

Fot. 5. Dożynki Gminne w Witosławiu 2006r.

Fot. 6. Dożynki Gminne 2006r.

5.4. Tereny i obiekty

Gospodarstwo oddalone od sieci wodociągowej zaopatrują się w wodę z własnych ujęć głębinowych. Nieczystości płynne z Białowieży odprowadzane są do kanalizacji ściekowej. Na terenie miejscowości znajduje się przepompownia ścieków. Mieszkańcy gospodarstw oddalonych od kanalizacji ściekowej odprowadzają ścieki do zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz oczyszczalni przydomowej. W Białowieży znajdują się dwa ogólnodostępne zbiorniki do selektywnej zbiórki odpadów (w tym na szkło i tworzywo sztuczne).

W Białowieży jest także sklep spożywczy.

Fot. 7. Pojemniki do segregacji odpadów w Białowieży

Fot. 8. Przepompownia ścieków

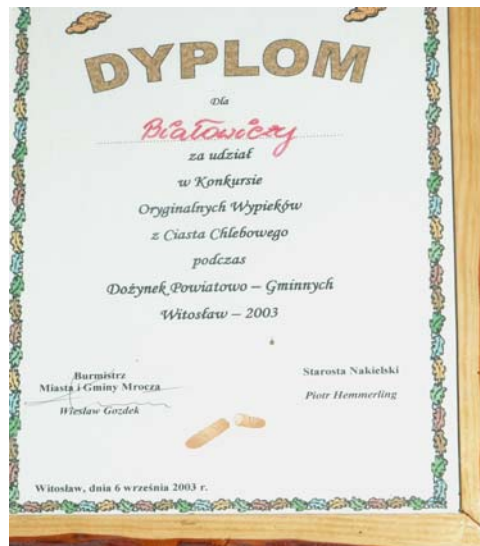
Fot. 9. Kompleks – przepompownia ścieków, pojemniki do segregacji odpadów oraz tablica informacyjna Białowieży.

W miejscowości brak jest boiska sportowego.

Zastępcza świetlica wynajmowana jest w budynku prywatnym u Pana T. Cwynara. Salka jest mała oraz słabo wyposażona w stoliki i krzesła, brak materiałów edukacyjnych do gry i zabawy, brak zaplecza kuchennego i toalety.

Fot. 10.

Fot. 11.

5.5. Gospodarka i rolnictwo

Na terenie Białowieży przeważają osady w postaci piasków gliniastych lekkich z glebami brunatnymi wylugowanymi. Przeważają gleby klasy średniej (IV, V klasa). Z produkcji roślinnej najczęściej uprawiane są: pszenica, żyto, buraki cukrowe i ziemniaki. Najczęściej hodowane zwierzęta gospodarskie to bydło i trzoda chlewna.

Struktura użytkowania gruntów, bonitacja gleb

Tab. 1. Powierzchnia gruntów [w ha i w %] według sposobu użytkowania

Miejscowość	Użytki rolne	Lasy (a)	Wody (b)	Nie użytki	Pozostałe grunty (c)	Grunty ogółem
Białowieża	769,20	11,07	4,09	7,76	37,12	829,24

a- lasy, tereny zadrzewione, zakrzewione, parki

b- wody stojące, wody płynące, rowy, zbiorniki

c- drogi, budynki, budowle

Tab.2. Powierzchnia gruntów [ha] w poszczególnych klasach bonitacyjnych pod użytkami rolnymi

Sposób użytkowania gruntów	II	III	IV	V	VI	Powierzchnia łączna
Grunty orne	-	219,95	323,93	100,71	1,12	645,71
Łąki	-	2,29	66,07	20,67	3,22	92,25
Pastwiska	-	-	14,64	2,09	-	16,73
Sady	-	1,65	10,54	2,32	-	14,51
Ogółem w kl. bonit.	-	223,89	415,18	125,79	4,34	769,20

Zródło: Rejonowe Biuro Geodezji i Kartografii w Nakle n/Notecią

5.6. Ludzie, organizacje społeczne

- KGW – ok. 50- letnia tradycja, aktywnie działające, panie biorą udział w licznych imprezach lokalnych.

Fot. 12. Stoisko KGW Białowieża

6. Jaka jest miejscowość Białowieża?

Co ją wyróżnia?	Najstarsza wieś, w gminie Mrocza, powstała szybciej niż Mrocza uzyskała prawa miejskie. Charakterystyczna zabudowa, tzw. „poniatówki”
Jakie ma pełnić funkcje?	Mieszkalne, rolnicze, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
Kim są mieszkańcy?	Rolnicy zamieszkujący wieś z pokolenia na pokolenie, przedsiębiorcy
Co jest podstawą utrzymania?	Praca w gospodarstwach, własnych firmach (transport, hodowla koni, stolarz), świadczenia emerytalno- rentowe
W jaki sposób są zorganizowani mieszkańcy?	Rada Sołecka, KGW
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Wspólnie - zwołują zebrania, dyskutują
Jak wygląda nasza wieś?	Większość mieszkańców stara się dbać o obejścia w miarę możliwości finansowych Brak prawdziwej świetlicy wiejskiej, boiska oraz placu zabaw dla dzieci
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	Dożynki, święta lokalne i państwowe i okolicznościowe
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Środowisko naturalne nieskażone, obejścia średnio zadbane
Jakie jest rolnictwo?	Rolnictwo rozdrobnione, średniotowarowe
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Dobre połączenie komunikacyjne PKS oraz BUS. Bliska odległość do miasta Mroczy.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Z uwagi na barak odpowiedniego zaplecza propozycja ta jest uboższa. Organizowane są imprezy okolicznościowe.

7. Analiza SWOT

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ aktywne, zintegrowane społeczeństwo ▪ życzliwi, uczynni mieszkańcy ▪ Eurorouter1 - trasa turystycznego szlaku rowerowego ▪ Nieskażone środowisko przyrodnicze ▪ Dobra dostępność komunikacyjna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak świetlicy wiejskiej ▪ Brak placu zabaw ▪ Brak boiska sportowego ▪ Zła jakość dróg ▪ Brak chodników
MOŻLIWOŚCI/SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bliska sąsiedztwo miasta Mroczy oraz miasta powiatowego Nakła i wojewódzkiego - Bydgoszczy ▪ Możliwość pozyskania środków zewnętrznych (unijnych i krajowych) ▪ Współpraca z innymi miejscowościami, miejscowościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ucieczka młodych ludzi do większych miast ▪ Patologie społeczne

II. WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI BIAŁOWIEŻA

1. Kierunki rozwoju

Plan Rozwoju Miejscowości Białowieży jako priorytetowe zadania zakłada powstanie Wiejskiego Centrum Kulturalno – Rekreacyjnego, w skład którego wchodzić będzie świetlica wiejska, boisko oraz plac zabaw dla dzieci. Głównym problemem Białowieży jest brak świetlicy wiejskiej, miejsca spotkań i integracji mieszkańców wsi. Centrum ma być miejscem organizacji czasu wolnego dzieci i dorosłych, m.in. miejscem szkoleń, zebrań i imprez okolicznościowych itp.

2. Priorytetowe przedsięwzięcia

Cel: Wiejskie Centrum Kulturalno – Rekreacyjne

Projekty:

- 1. Budowa świetlicy wiejskiej** (w centrum wsi, plac koło krzyża)
- 2. Budowa placu zabaw**
- 3. Budowa boiska**

Cel - Budowa drogi (Białowieża - w kierunku Matyldzina)